

UNGA OCH UTANFÖRSKAP

**Det blir för dyrt
och det är inte kört**

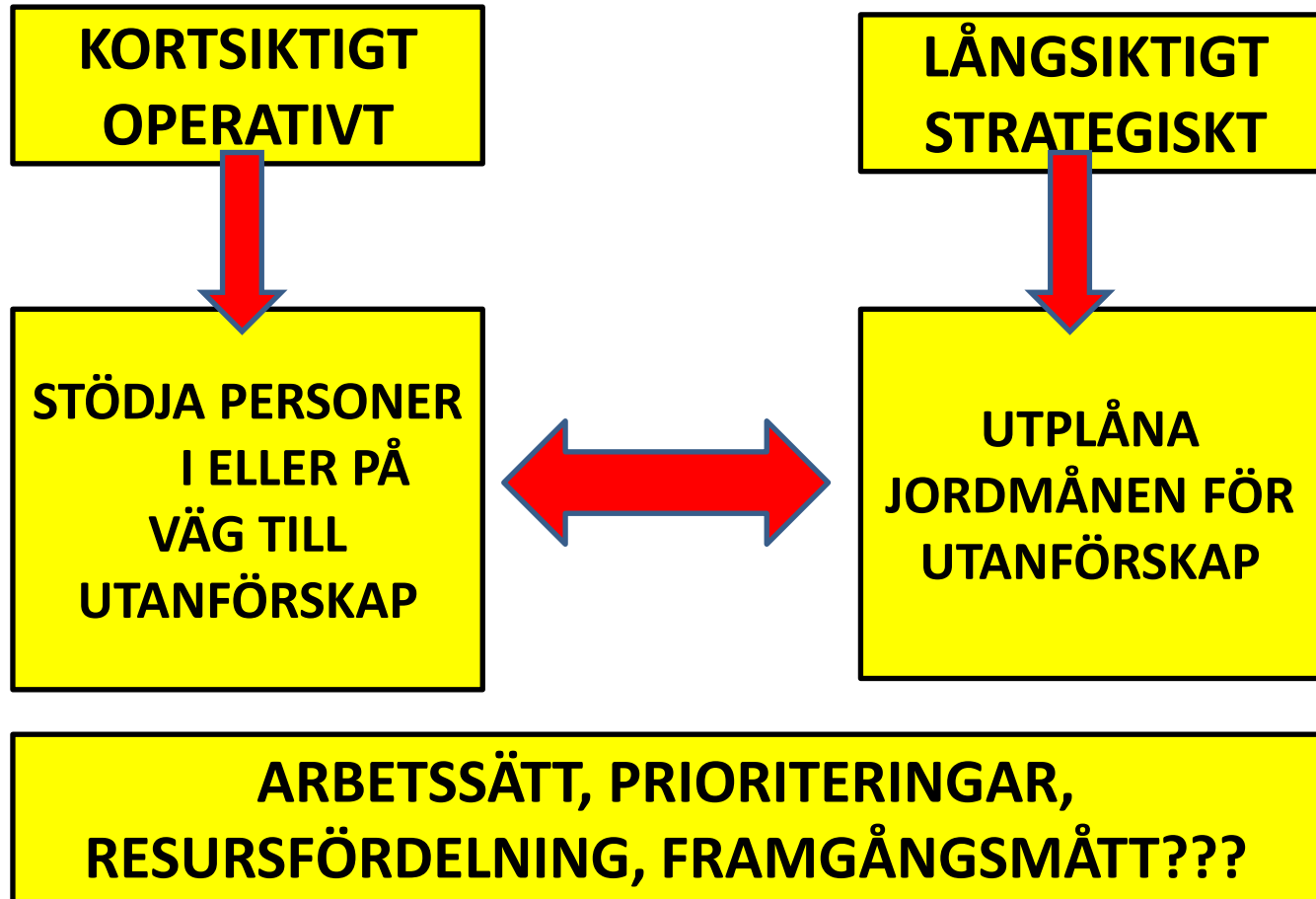
Ingvar Nilsson 2024-11-26

En pojke, 15 år nyss fyllda då bilden togs

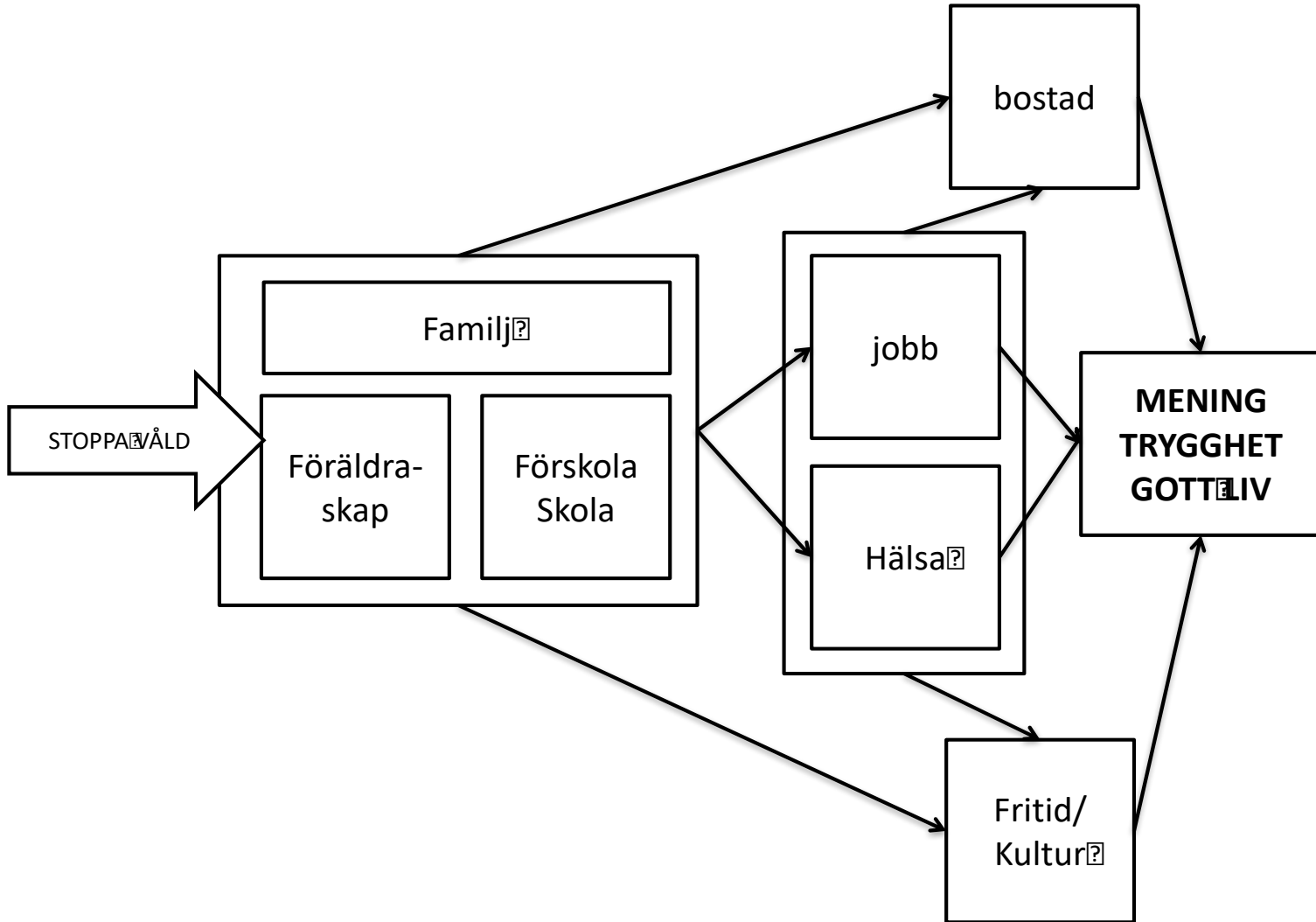
**HUR KAN VI FÖRSTÅ
HONOM – FÖRSTÅ
HANS VAL?**

**ÄR DET HAN SOM
VÄLJER ELLER ÄR HAN
ETT OFFER?**

En strategisk målsättning

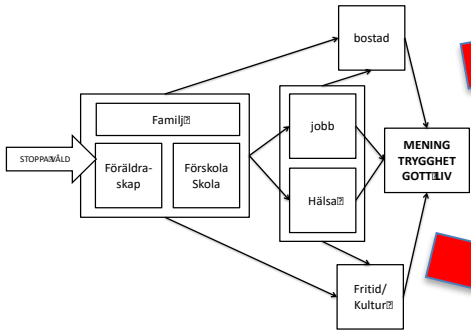
ETT GOTT LIV?

SKOLAN – EN HUVUDLEVERANTÖR AV UTANFÖRSKAP

- Trångt och segregerat boende
- Dålig hälsa för tidig död
- Svaga skolresultat
- Låga inkomster
- Hög arbetslöshet & fattigdom
- Litet utbud av fritid och kultur
- Drabbade av våld & kriminalitet

Kollektiv exkludering och självstigmatisering, främlingskap, Vi och dom

Spruckna drömmar, brustna illusioner, förlorat hopp, existentiell vilshenhet

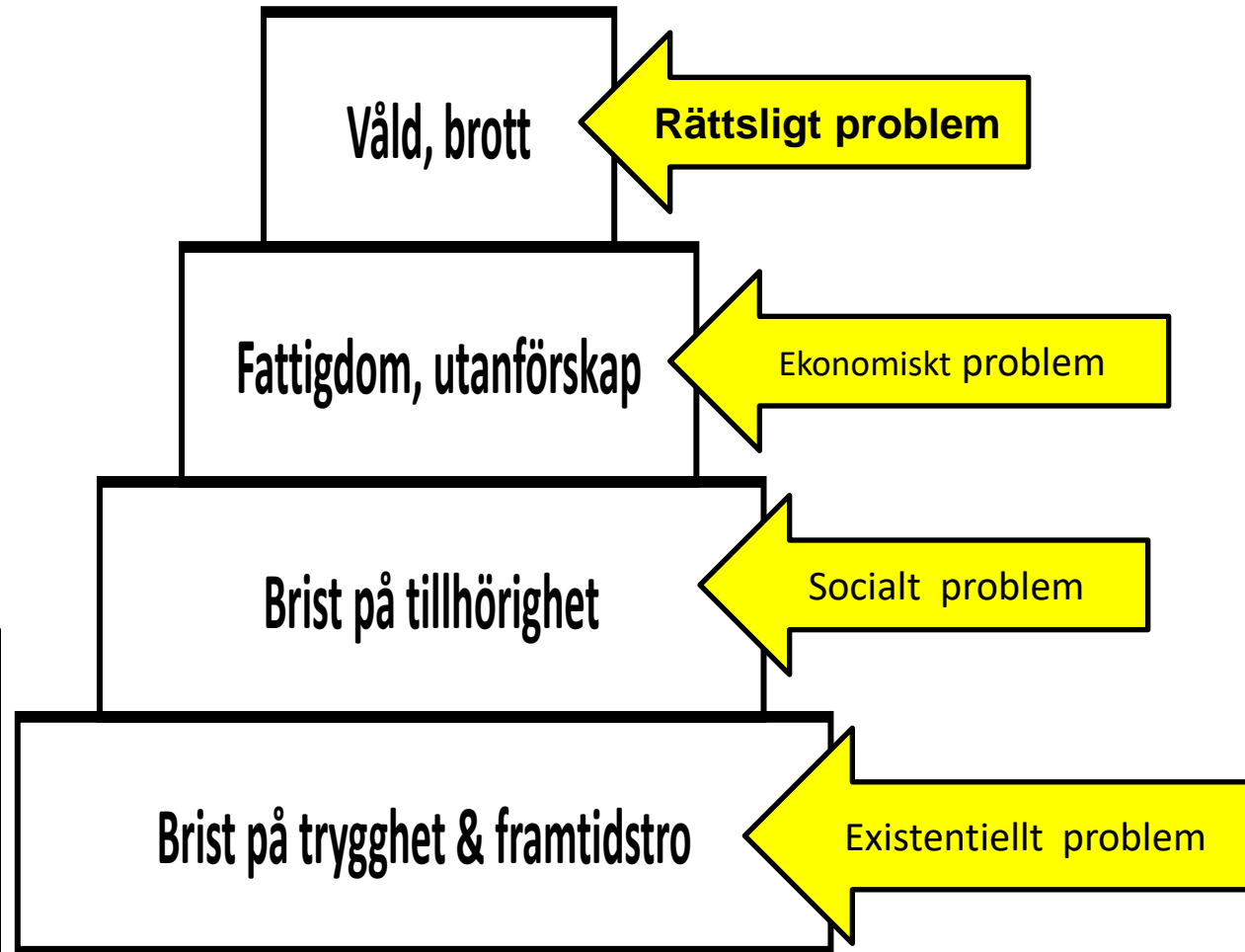
Förvriden normalitet, destruktiva kulturella normer

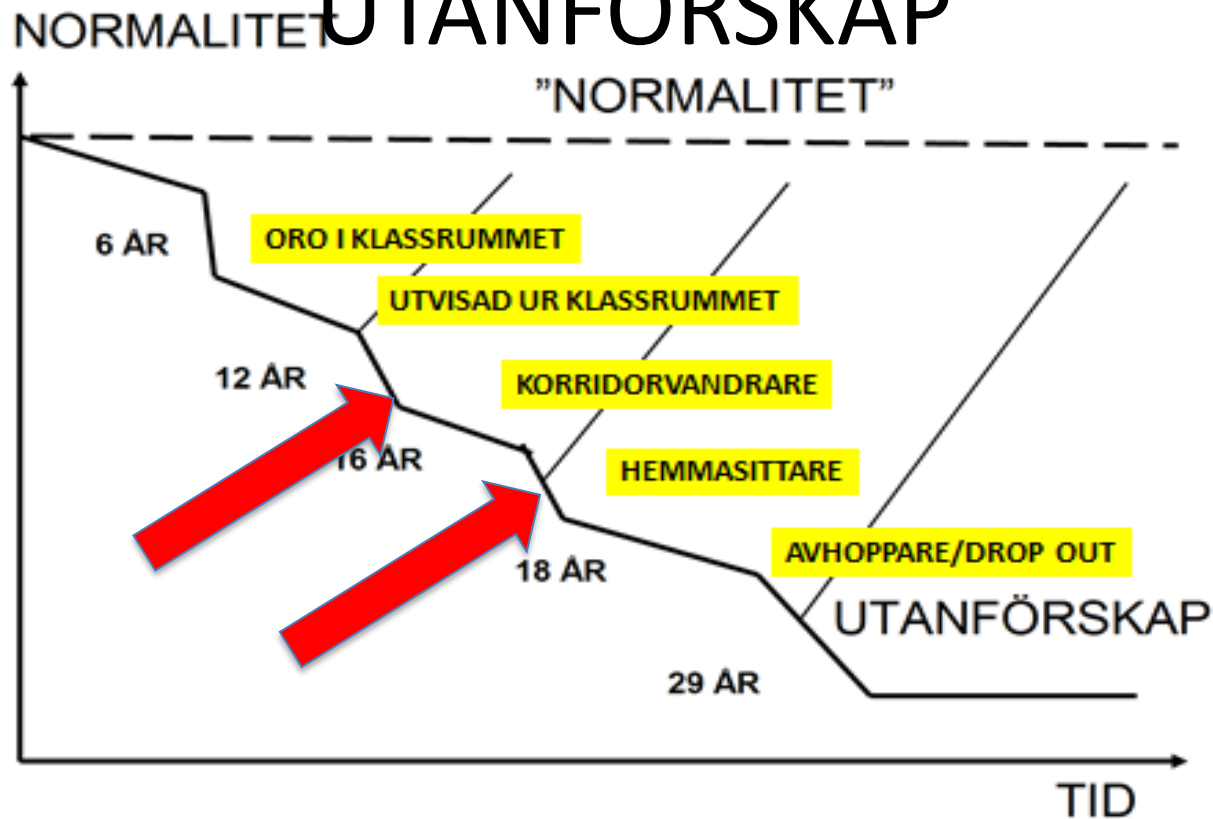
ATT UPPFATTA, FÖRSTÅ OCH HANTERA PROBLEM

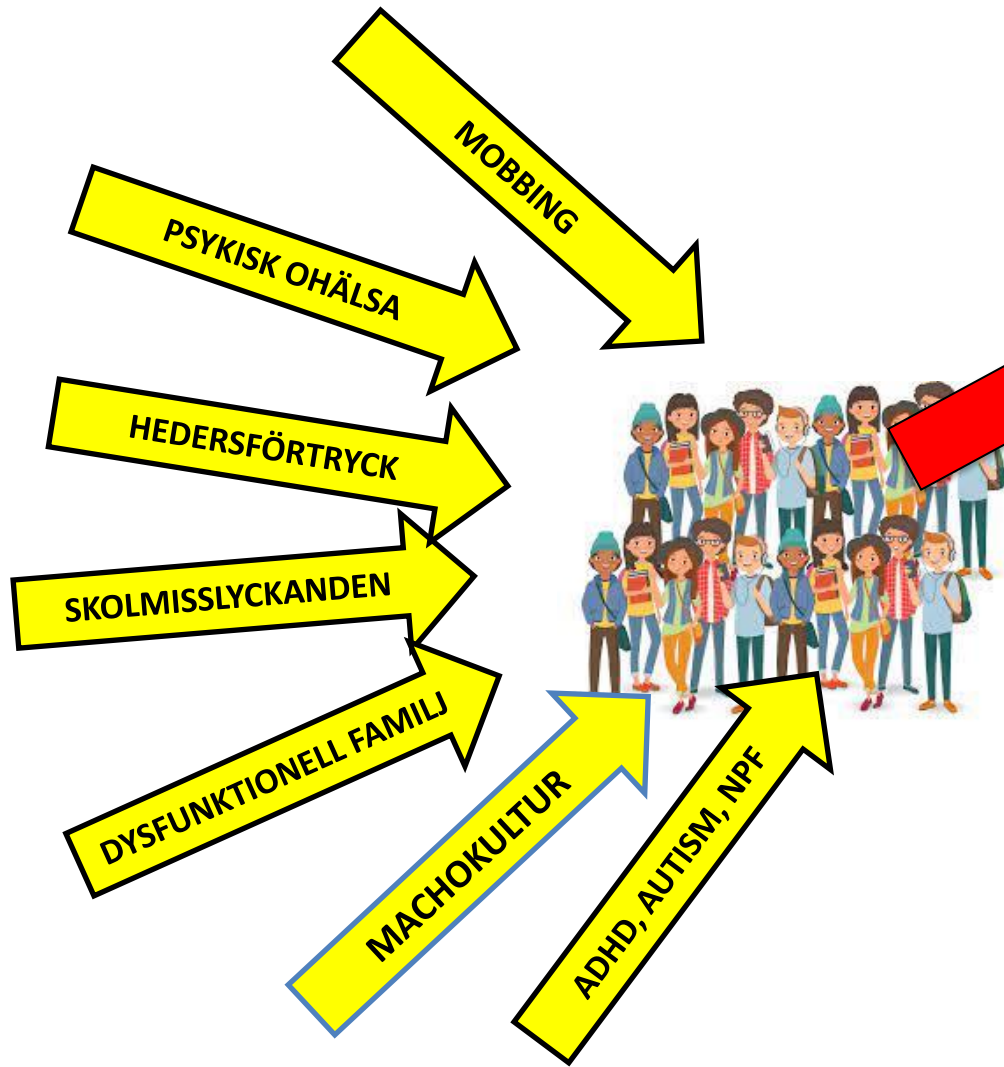
Tydligt, synligt
Lätt att förstå
Lätt att ta ställning
Kortsiktiga lösningar
Konkreta lösningar

Diffust, svårfångat
Svårt att förstå på djupet
Svårt att ta ställning
Långsiktiga lösningar
Diffusa, komplexa
lösningar

DEN LÅNGA RESAN MOT UTANFÖRSKAP

**PUSH
OUT**

En pojke, 15 år nyss fyllda då bilden togs

**HUR KAN VI FÖRSTÅ
HANS VAL?**

**ÄR DET HAN SOM
VÄLJER ELLER ÄR HAN
ETT OFFER?**

BAKGRUNDSFAKTORER

Biologiska faktorer

Psykologiska faktorer

Ideologiska faktorer

Sociala faktorer

Strukturella faktorer

JORDMÅN
Hopplöshet
Arbetslöshet
Förebilder
Revansch
Pengar
Sysslöshet
Tillhörighet
Respekt
Fattigdom
Stigmatisering

INDIVID
Destruktivt socialt sammanhang
Moral
Föräldraskap
Familj
Gener
Lokala kulturbärare
Rollmodeller
Skola

UTLÖSANDE HÄNDELSE (R)

Radikaliserings-process

Latens-Fas (mognad)

Utanförskap

POINT OF NO RETURN

Politisk extremism

Organiserad brottslighet

Spontan Krim/våld

Kriminella gäng

Maffia-Liknande strukturer

Religiös extremism

UTANDFÖRSKAP OCH DYNAMIKEN

**BEHOVET AV ATT
TILLHÖRA
ATT VARA DEL AV
ETT SAMMANHANG**

**GÖR VALET
OBEKVÄMT/SVÅRT/
OGYNNSAMT**

PULL IN

**ATT VINNA
DRAGKAMPEN**

VÄGVAL

PULL IN

**GÖR VALET
LÄTT/TYDLIGT/
ATTRAKTIVT**

**ROLLMODELLER
MÖTESPLATSER
PASSIONEN
SOCIAL
INFRASTRUKTUR
SKOLAN**

**JUSTA VUXNA (MÄN)
BILDEN AV MANLIGHET**

**UNGDOMSGÅRDAR
JUSTA MÖTESPLATSER**

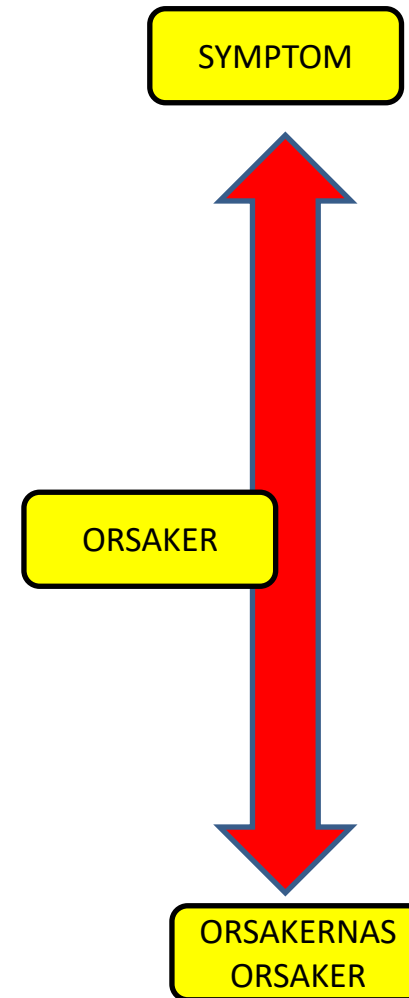
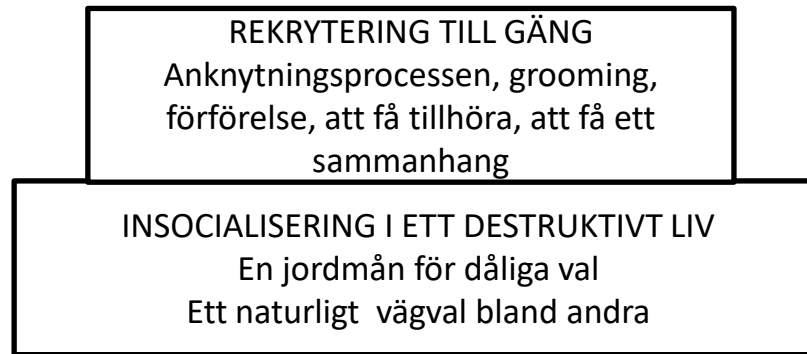
**MUSIKEN
GAMING**

**FÖRENINGSLIVET
IDROTTE**

**LÄXHJÄLP
ELEVHÄLSA**

**PUSH
OUT**

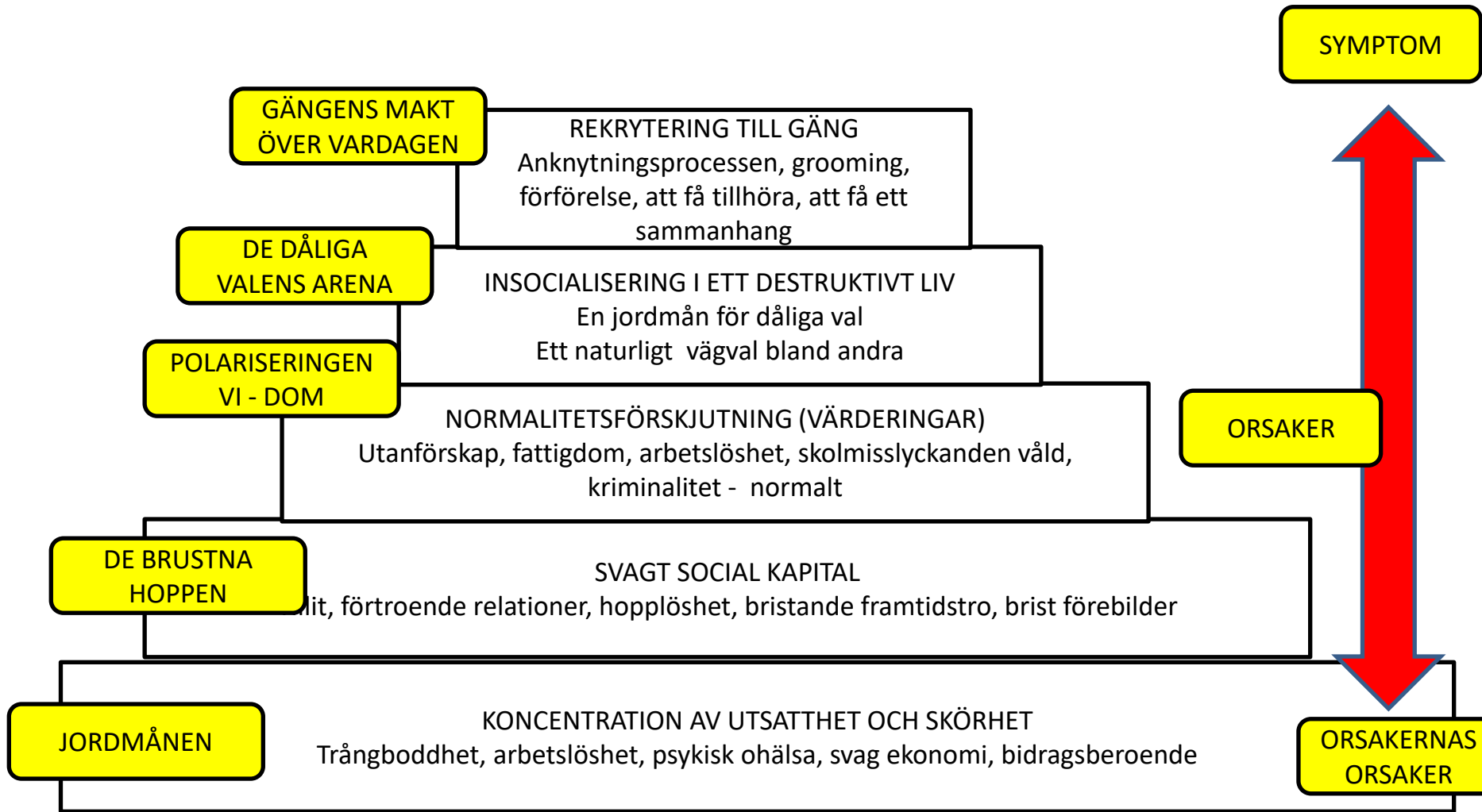

BARNSOLDATER???

**TRIGGERS, BAKOMLIGGANDE
ORSAKER OCH MINDSET**

VAD KAN JAG GÖRA FÖR ATT VINNA DRAGKAMPEN?

BIDRA TILL SKOLRESULTAT

LÄXHJÄLP
MENTORSKAP
LÄSFRÄMJARINSTITUTET

STÖD FÖRENINGSS- OCH KULTURLIV

FÖRENINGSSSTÖD
SPÅNSORSKAP

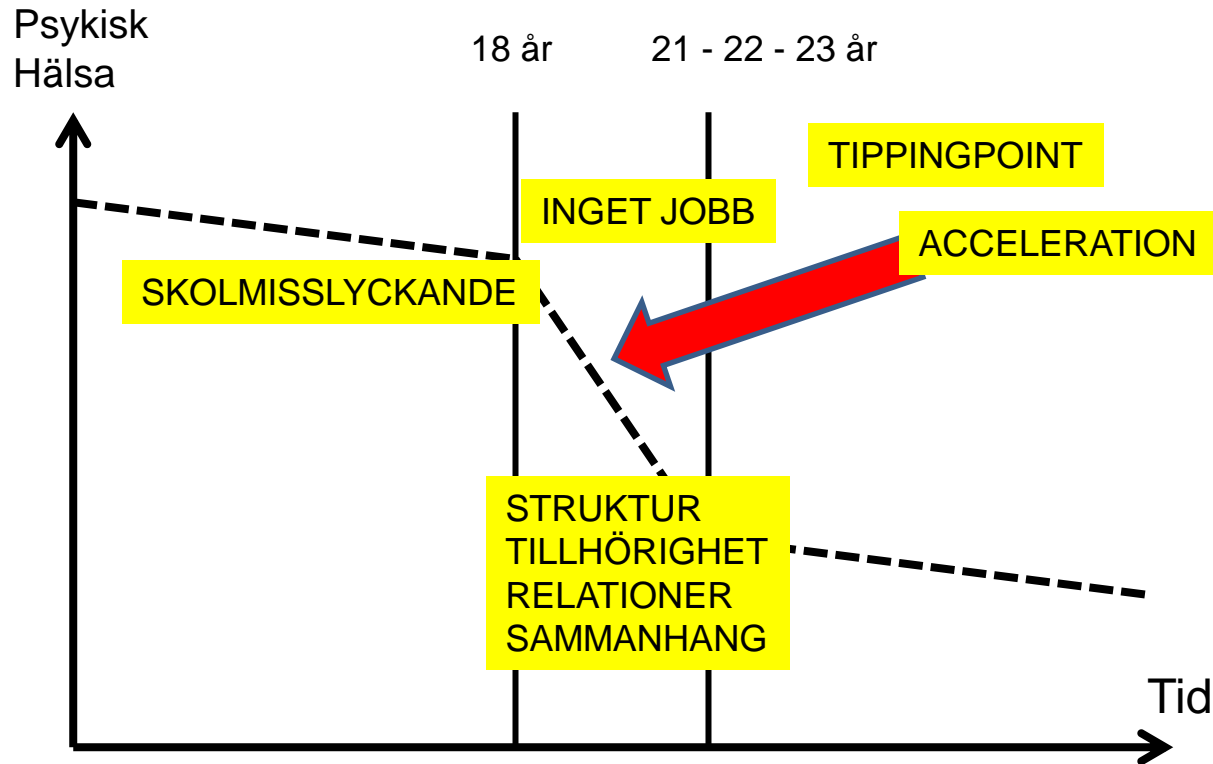
LOKALER

TRÄFFPLATSER
IDROTTSPLANER
MUSIKSTUDIOS

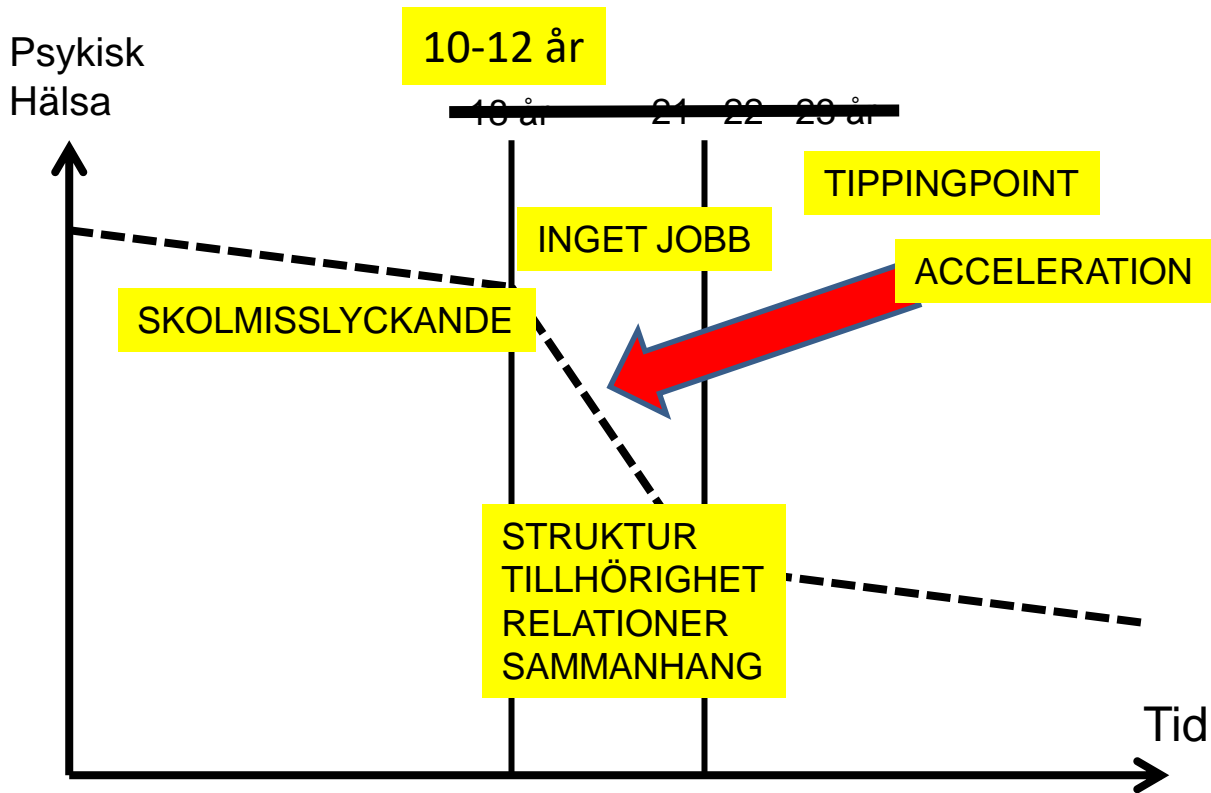
FIXA JOBB

SOMMARJOBB
HELG/KVÄLLSJOBB
ENKLA INSTEGSJOBB

Det ödesdiga glappet – hälsa – för tio år sedan

Det ödesdigra glappet – hälsa - idag

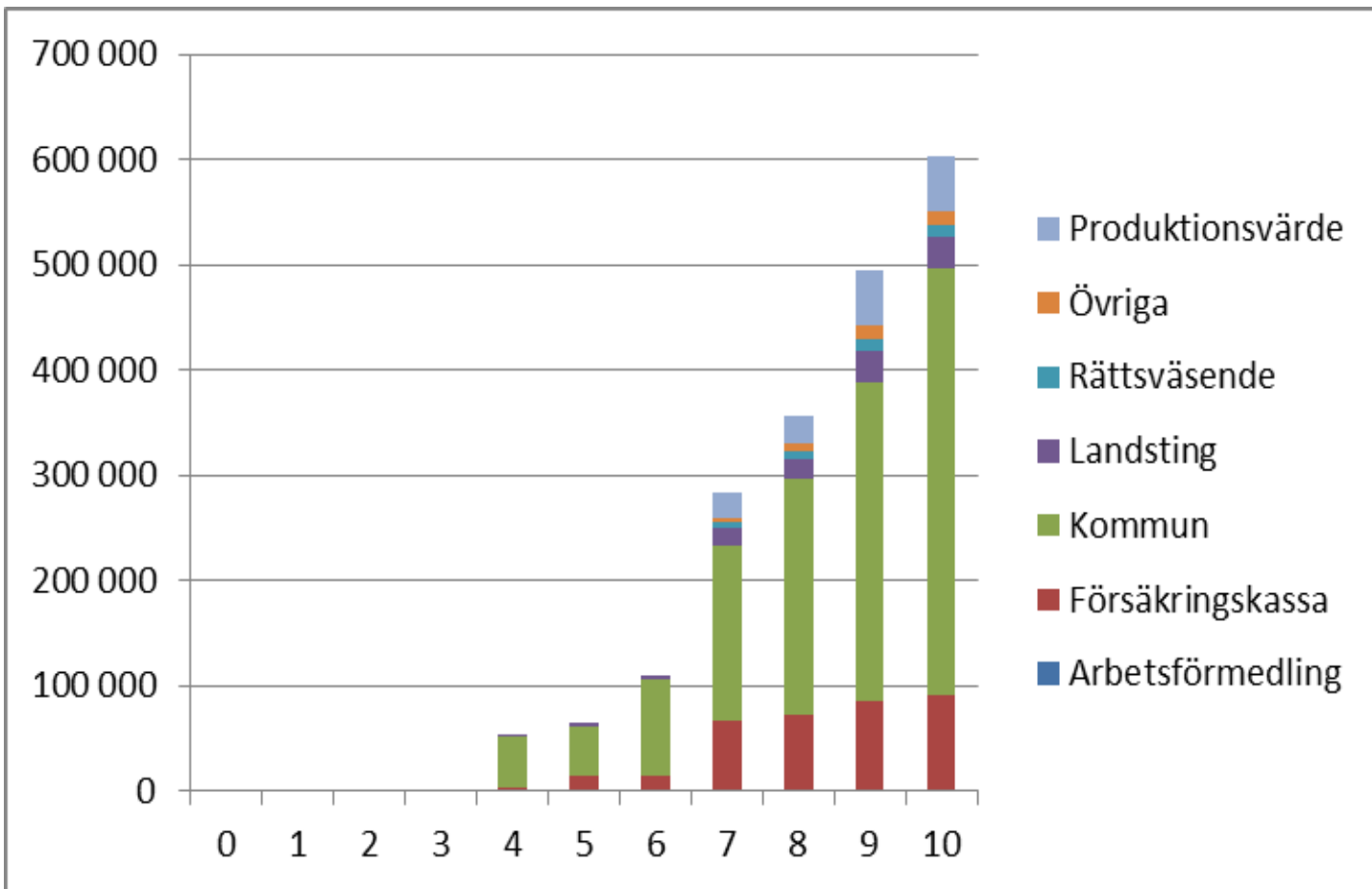

**VI MÅSTE AGERA – MEN
DET BLIR FÖR DYRT
OERHÖRT DYRT**

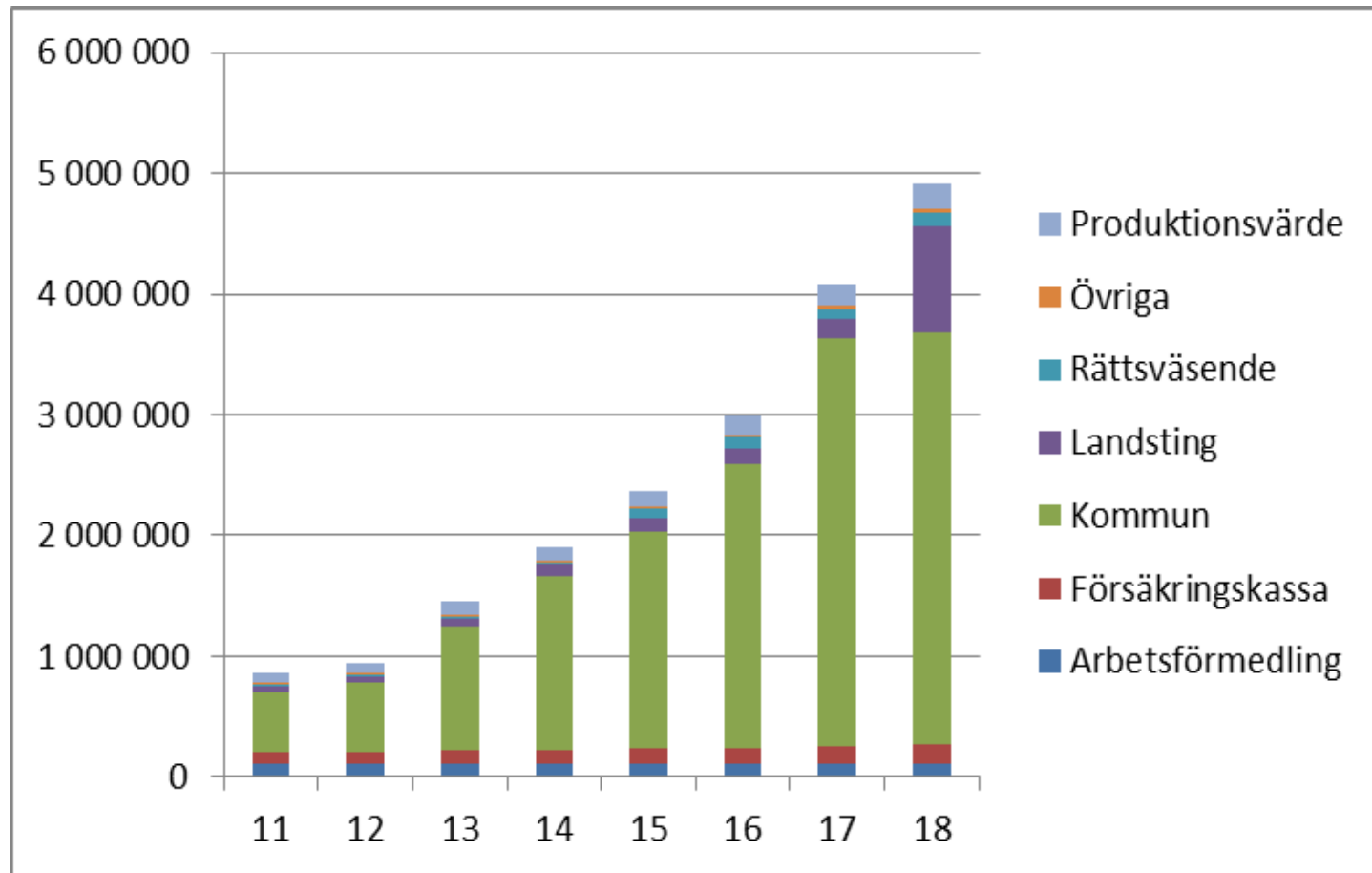
**MEN VAD ÄR DET SOM BLIR FÖR
DYRT**

**SONY – EN KOSTNAD
ELLER EN SOCIAL
INVESTERING?**

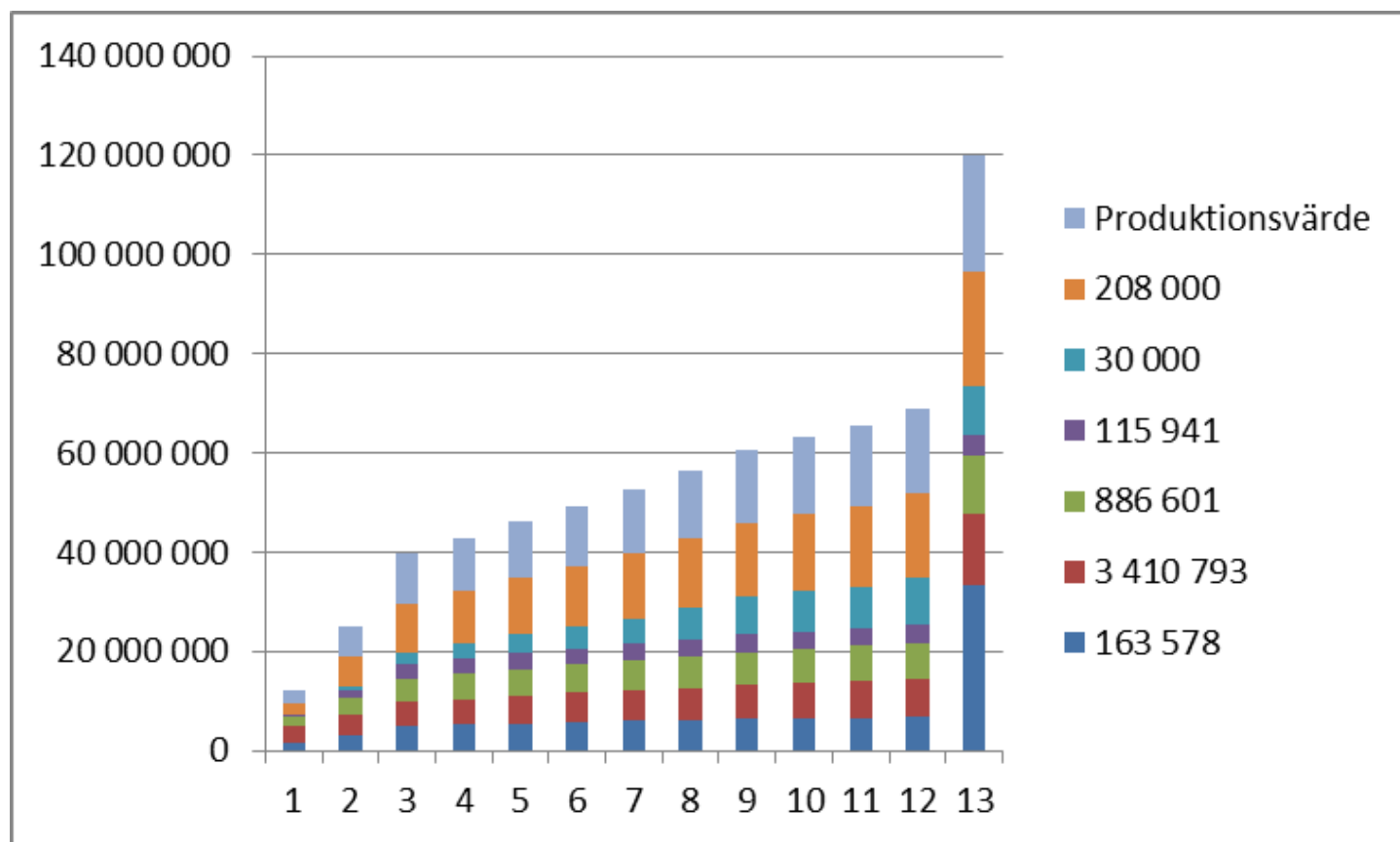
Sony 0 – 10 år

Sony 11 -18 år

Sony starkt gängkriminell 20 – 33 år

UNGDOMSTIDEN

VUXENLIVET

MÄNSKLIGA

PSYKO-LOGISKA
ÅNGEST
DEPRESSION
RÄDSLÅ
STRESS

SOCIALA EXISTENTIELL A
ISOLERING
ÖVERGIVENHET
ENSAMHET
SÅRBARHET
MENINGEN
SJÄLVKÄNSLA
SJÄLVFÖR-TROENDE
SJÄLVSKADE-BETEENDE

SOMATISK A
FYSISKA SKADOR
OPERATIONER
VÅRD
INVALIDISERING
ÅTSTÖRNINGAR

SKOLPRESTATIONER

NÄRVARO
HEMMA-SITTARE
SKOLK
AVHOPP

RESULTAT
SÄMRE
SENARE
UTEBLIVET

ARBETSLIVET

PÅLAGRINGAR

Lång/livslångt utanförskap

Perioder av utanförskap

Underpresterar på arbetsmarknaden

Sent inträde på arbetsmarknaden

På lägre nivå

Vantrivsel

Missbruk & kriminalitet

Med betydande psykisk ohälsa

Fysisk ohälsa

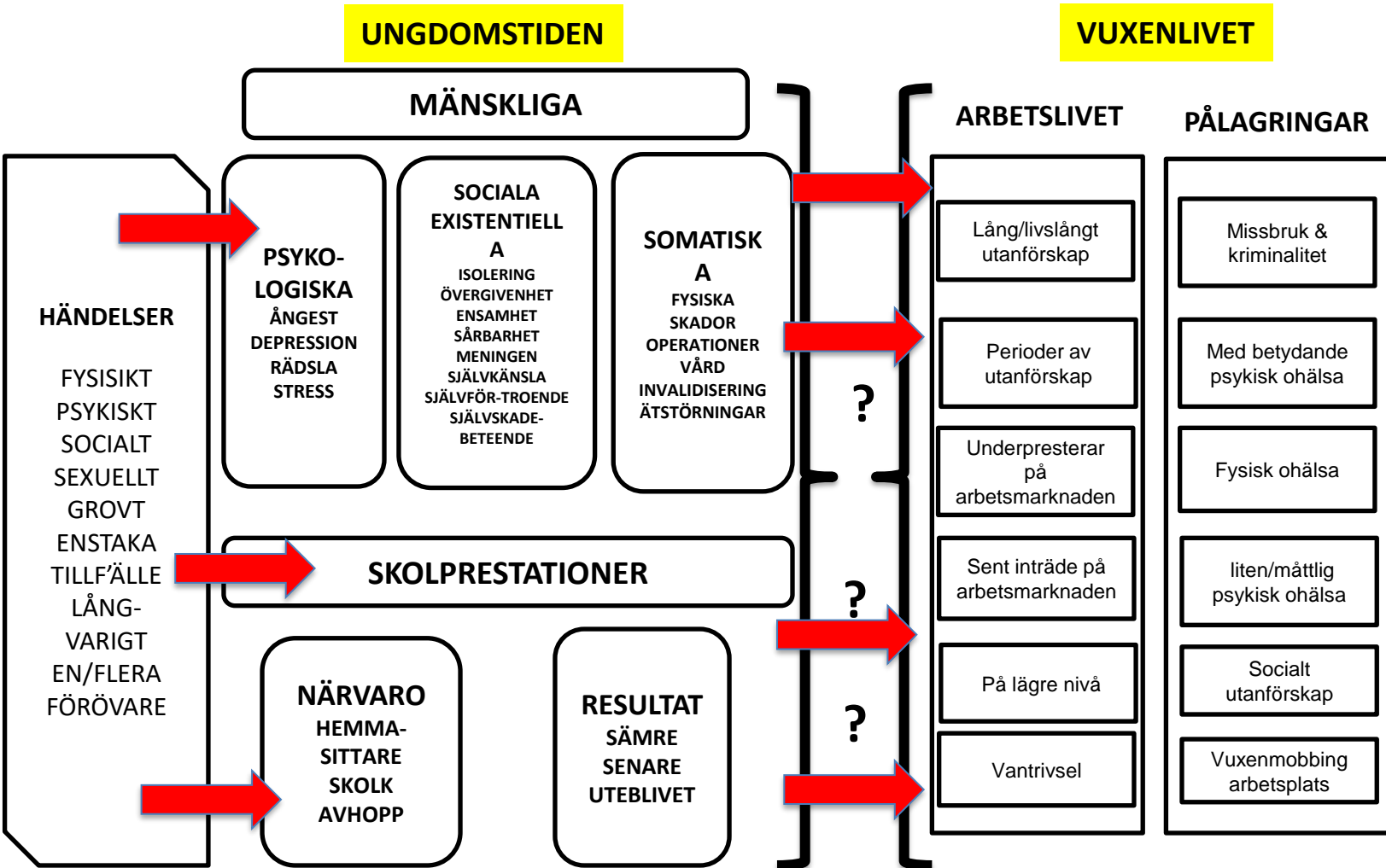
liten/måttlig psykisk ohälsa

Socialt utanförskap

Vuxenmobbing arbetsplats

HÄNDELSER

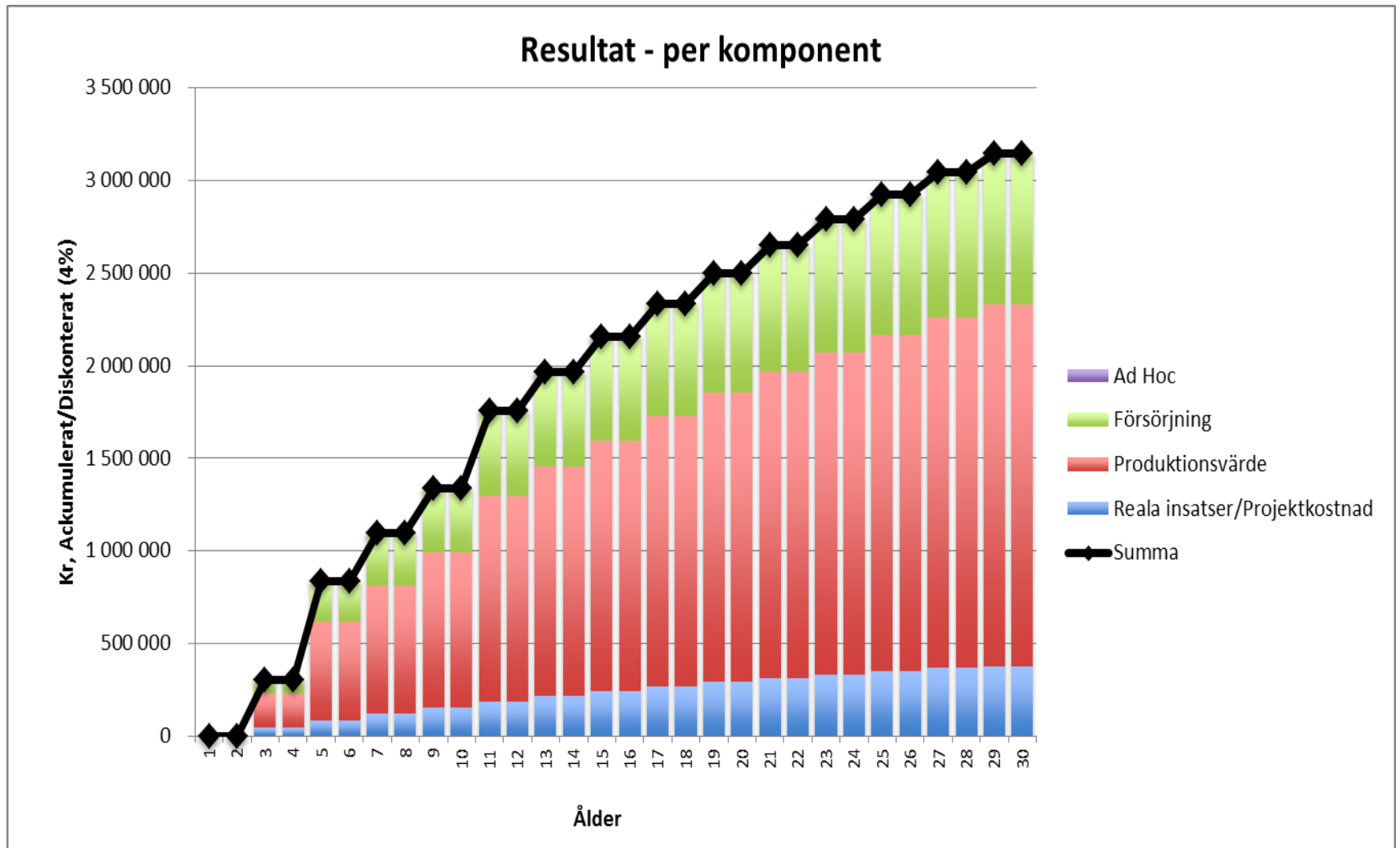
FYSISKT
PSYKISKT
SOCIALT
SEXUELLT
GROVT
ENSTAKA
TILLFÄLLE
LÅNG-VARIGT
EN/FLERA
FÖRÖVARE

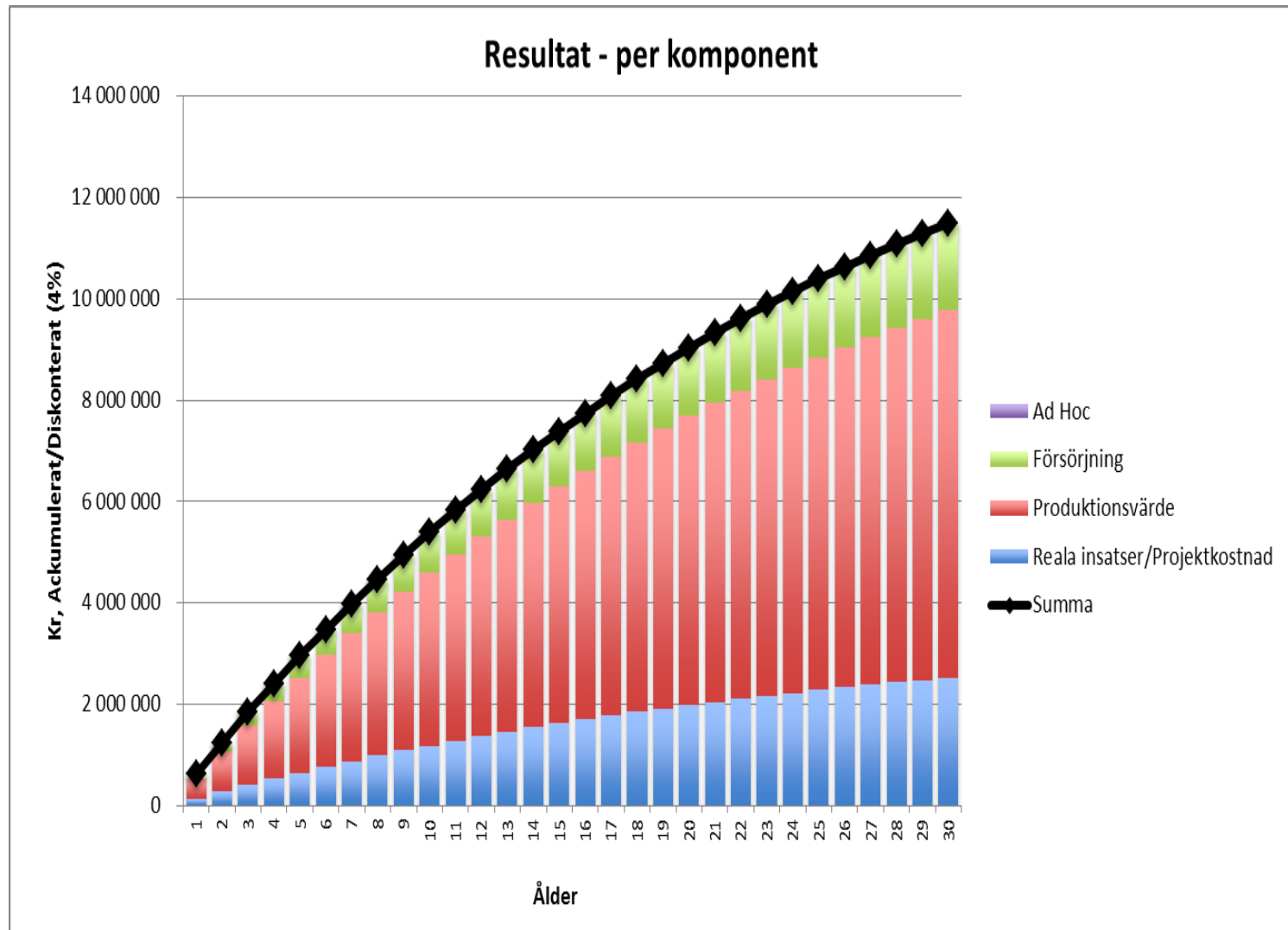
Exempel på kortsiktiga kostnader för unga

-
- Skolvåld 156 000 kr
- Flickor med självskadebeteende 324 000 kr
- Hedersvåld 283 000 kr
- Elevhälsoinsats 65 000 kr
- Orosanmälan 80 000 kr
- Sexuellt övergrepp 257 000 kr
- Placering enligt HVB 554 000 kr
- Misshandel med kortvariga effekter 283 000 kr
- Misshandel av omfattande slag 5 695 000 kr

Perioder av återkommande utanförskap

30 år i utanförskap

DET BLIR FÖR DYRT?

Långsiktiga kostnader för en gängstruktur under en 20-årsperiod

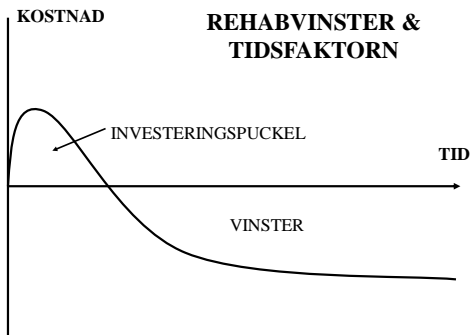
	Totala kostnader					
	1	2	5	10	15	20
Arbetsförmedling	304 112	596 527	1 408 007	2 461 958	3 330 631	4 079 356
Försäkringskassa	273 000	812 423	25 178 653	27 784 093	47 399 868	49 428 213
Kommun	1 517 000	2 975 654	12 826 966	18 756 177	27 886 502	32 052 557
Landsting	547 400	1 467 015	7 076 763	10 243 094	15 233 830	17 745 588
Rättsväsendet	44 368 373	46 577 386	93 888 827	167 686 661	254 613 034	324 358 516
Övriga	1 995 333	6 312 962	13 844 978	20 329 329	30 447 533	39 464 242
Produktionsvärde	3 006 000	6 608 885	22 665 236	37 520 329	53 123 631	63 613 844
Summa	52 011 219	65 350 852	176 889 430	286 055 272	455 029	530 742 317

**SOCIALA
INVESTERINGAR
EN LÖNSAM AFFÄR???**

LÅNGSIKTIGA EFFEKTER AV ATT FÅ IN 12 PERSONER MED SIDOPROBLEMATIK I ARBETE

Netto allt	21	22	24	28	32	40	60
Arbetsförmedling	28 790	56 473	108 685	201 589	281 004	406 916	592 627
Försäkringskassa	584 400	1 146 323	2 206 163	4 092 001	5 704 023	8 259 874	12 029 573
Kommun	2 587 700	5 075 873	9 768 803	18 119 217	25 257 186	36 574 395	53 266 471
Region	1 166 860	2 288 841	4 405 003	8 170 418	11 389 110	16 492 329	24 019 212
Rättsväsende	2 208 720	4 332 489	8 338 119	15 465 578	21 558 160	31 217 915	45 465 363
Övriga	2 484 500	4 873 442	9 379 214	17 396 605	24 249 904	35 115 772	51 142 153
Produktionsvärde	5 040 000	9 886 154	19 026 459	35 290 356	49 192 803	71 235 055	103 745 804
Summa	14 100 970	27 659 595	53 232 445	98 735 763	137 632 189	199 302 255	290 261 203

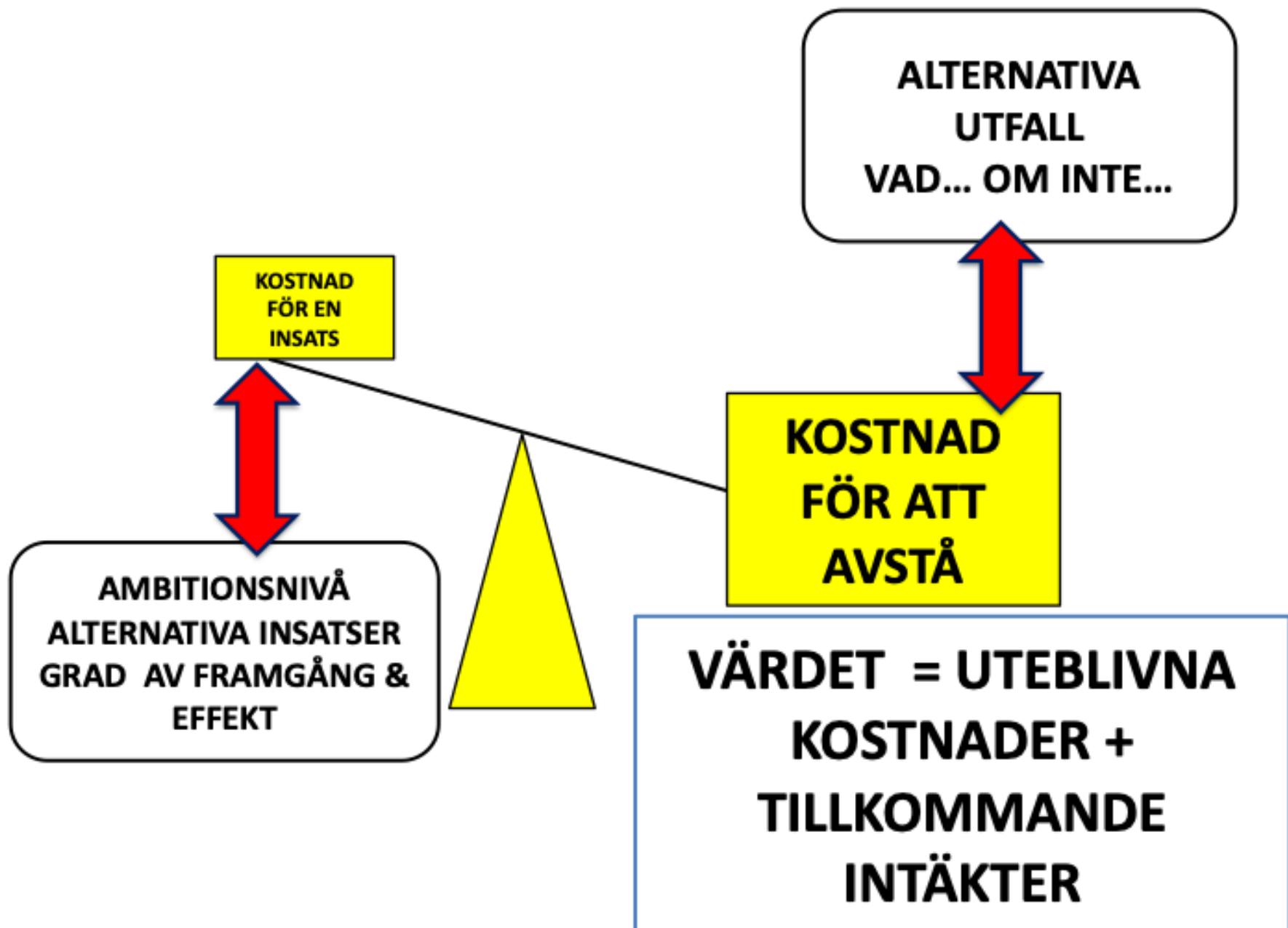
**VÄRDET = UTEBLIVNA
KOSTNADER +
TILLKOMMANDE
INTÄKTER**

PROJEKT-
KOSTNAD
4 MKR

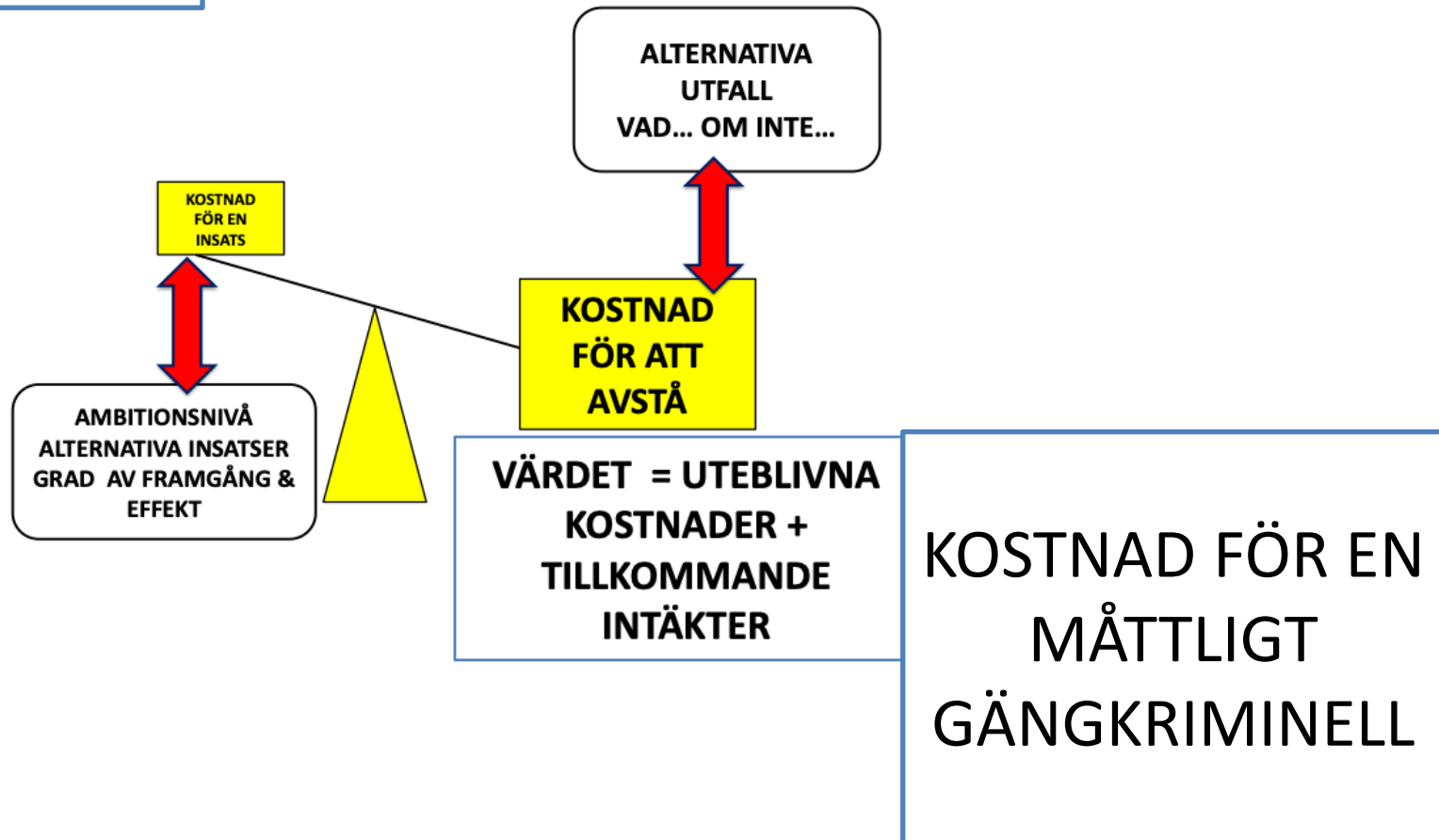
KOSTNAD FÖR
JOBREADY
250.000/PP

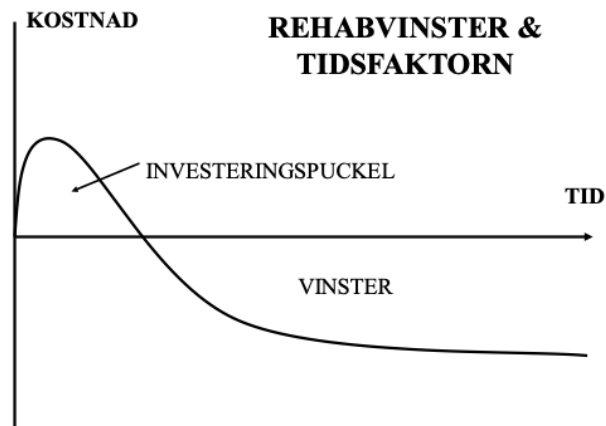
**12 PERSONER
LÅNGSIKTIGT I
ARBETE
290 MKR**

72 GGR PENGARNA

RESURSSKOLA
UNDER TRE ÅR FÖR
40
GYMNASIEELEV

BREAKEVEN
2-3%
FRAMGÅNG

Vilken framtid är vi på väg mot?

DET POLARISERADE SAMHÄLLET

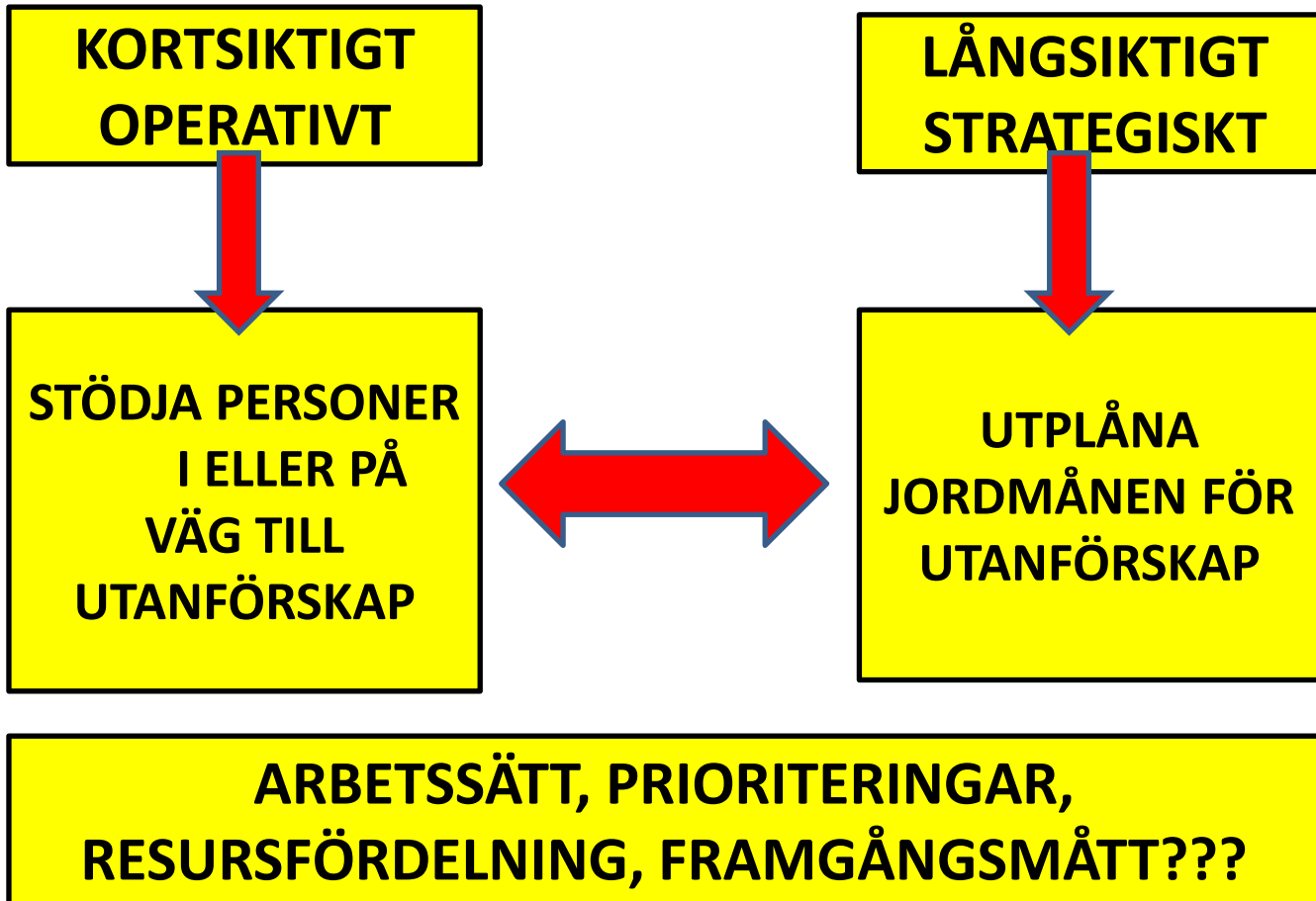
Vi och dom
Misstänksamhet, misstro
Ifrågasatt

Hög våldsnivå
Omfattande skuggsamhälle
Misslyckad integration
Stora klyftor
Många korrupta platser/scener
Få goda mötesplatser

DET SAMVERKANDE SAMHÄLLET

Vi
Tillit
Legitimitet
Mandat
Låg våldsnivå
Få skuggsamhällen
Omfattande integration
Små klyftor
Få korrupta platser/scener
Många goda mötesplatser

En strategisk målsättning

LJUSET I TUNNELN

Några viktiga förändringsbärare

- Skolan - Södertälje
- Fritidsverksamheten - Sundbyberg
- Föreningslivet – idrotten – Svensk Elitfotboll
- Fastighetsbolagen – Gårdsten, Hovsjö
- Barnet i fokus – Degerfors
- En strategi för att bygga freden – Västerås
- Civilsamhället i samverkan – Järva i Samverkan
- ICA-handlarna

FUNKTIONS-
VARIATION

NYA SVENSKAR
SOM LEDARE

KARRIÄRAKADEMI

SKOLBESÖK

GÅFOTBOLL

SPONTANFOTBOLL

INTEGRATION

HEMMASITTARE

CRUYFF
COURTS

SYSSELSÄTTNING

NYANLÄNDA
ENSAMKOMMANDE

NATTVANDRING

E-SPORT

HÄLSA I SKOLAN

HÄLSA

FOTBOLLSFIKA

FOTBOLL MED
HJÄRTAT

Om alla 32 klubbar får in vars 3 personer i arbetslivet

Vi har antagit att var och en av de 32 klubbarna inom SEF genom sitt samhällsengagemang får in vardera tre unga människor i samhället och in i arbete som annars skulle hamnat i någon form av (måttligt, men livslångt) utanförskap. Det innebär totalt 96 unga personer i landets 32 klubbar.

Netto allt	26	29	33	40	45	55	65
Arbetsförmedling	300 960	1 136 151	2 107 338	3 480 037	4 253 750	5 673 725	6 847 817
Försäkringskassa	2 952 000	11 144 069	20 670 065	34 134 339	41 723 389	53 250 486	61 171 391
Kommun	11 524 320	43 505 357	80 693 919	133 257 129	162 884 040	211 255 309	247 225 209
Landsting	1 788 000	6 749 863	12 519 674	20 674 864	25 271 484	33 707 538	40 682 803
Rättsväsende	364 800	1 377 153	2 554 350	4 218 227	5 156 061	6 877 243	8 300 384
Övriga	451 200	1 703 321	3 159 327	5 217 281	6 377 233	8 506 063	10 266 264
Produktionsvärde	40 320 000	152 211 670	282 322 844	466 225 117	569 880 437	725 103 374	829 966 429
Summa	57 701 280	217 827 585	404 027 517	667 206 994	815 546 395	1 044 373 737	1 204 460 298

Backa barnet

Backa
barnet

DEGERFORS

Vad har hänt och vad händer nu!

2023

Fas 1:
Initiativ

Fas 2:
Uppst

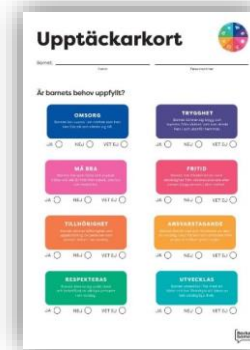
2024 -

Fas 3:
Förberedelse

2025 -

Fas 4:
Aktivering

Fas 5:
Upprätthålla

Polisen

Region Örebro län

HÄLSA TILLSAMMANS

Alla barn boende i Degerfors ingår i Backa barnet innan år 2027

Polisen

Region Örebro län

GÅRDSTEN

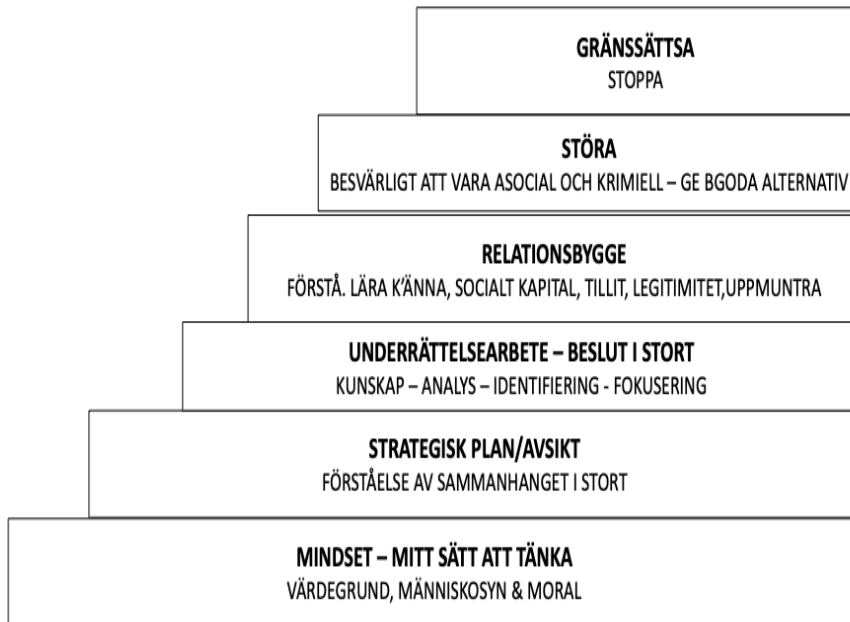
VÄNDE UTVECKLINGEN
TOG 20 ÅR

Arbetsätt

ATT SKAPA TRYGGHET OCH BYGGA SOCIALT KAPITAL NÅGRA LÄRDOMAR & SLUTSATSER FRÅN GÅRDSTEN

MINDSET + STRATEGISKT + OPERATIVT

- MINDSET – HUR TÄNKER JAG
- STRATEGISKT – MIN LÅNGSIKTIGA AVSIKT
- OPERATIVT – HUR GÖR JAG
- TIDSFÖRHÅLLANDEN – KORT & LÅNG SIKT
- AKTÖRER, PARTNERSKAP & SAMVERKAN
- ROLLFÖRDELNING – VEM GÖR VAD
- BALANS PROAKTIVT – REPRESSIVT

SUNDBYBERG

ETT NYTT SÄTT ATT SE PÅ
FRITIDSVERKSAMHETEN

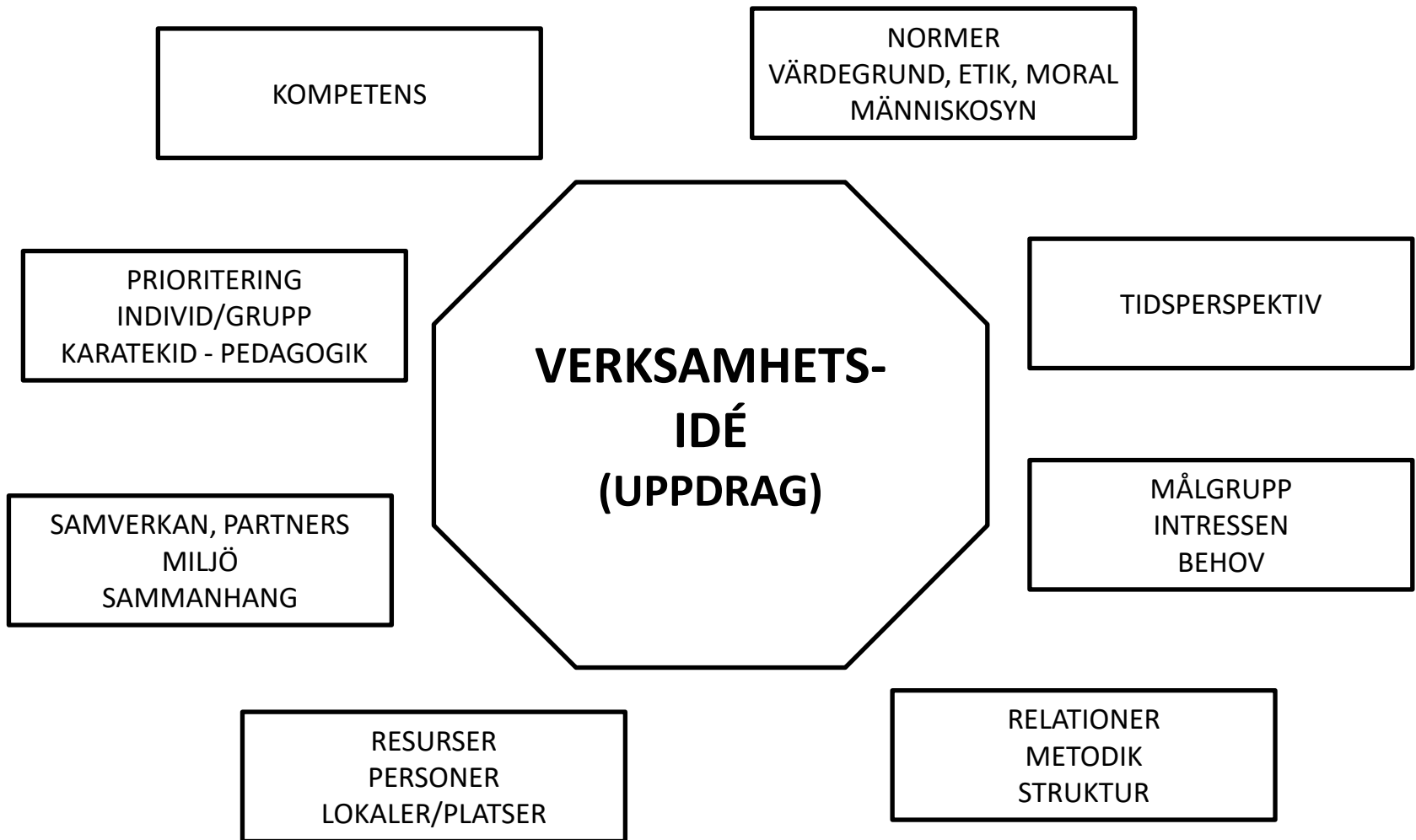
**ÖPPEN
FRITIDSVERKSAMHET
OLIKA PERSPEKTIV**

**PLATS FÖR STRATEGISKT ARBETE MOT
UTANFÖRSKAP OCH SEGREGATION**

**PLATS FÖR ATT STÖTTA UNGA MED
RISK FÖR UTANFÖRSKAP**

ÖPPEN MÖTESPLATS FÖR UNGA

PASSIV FÖRVARINGSPLATS FÖR UNGA

VÄSTERÅS

ETT HELHETSGREPP

18-29 år POSTGYMNASIALT UVAS

16-18 år GYMNASIUM

13-16 år HÖGSTADIUM

7-12 år – LÅGSTADIUM - MELLANSTADIUM

0-6 år – SPÄDBARN – FÖRSKOLA

ATT FÖRHINDRA UNGAS UTANFÖRSKAP

INDIVID - STRUKTUR

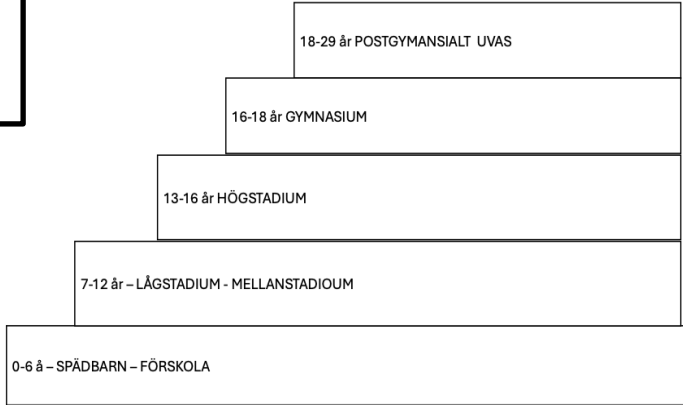
INDIVID
OPERATIVT
 Lösa problem
 Reaktivt
 Upptäcka – reagera
 Tidigt - snabbt

GEMENSAMT
 SYNSÄTT
 MINDSET
 METODIK

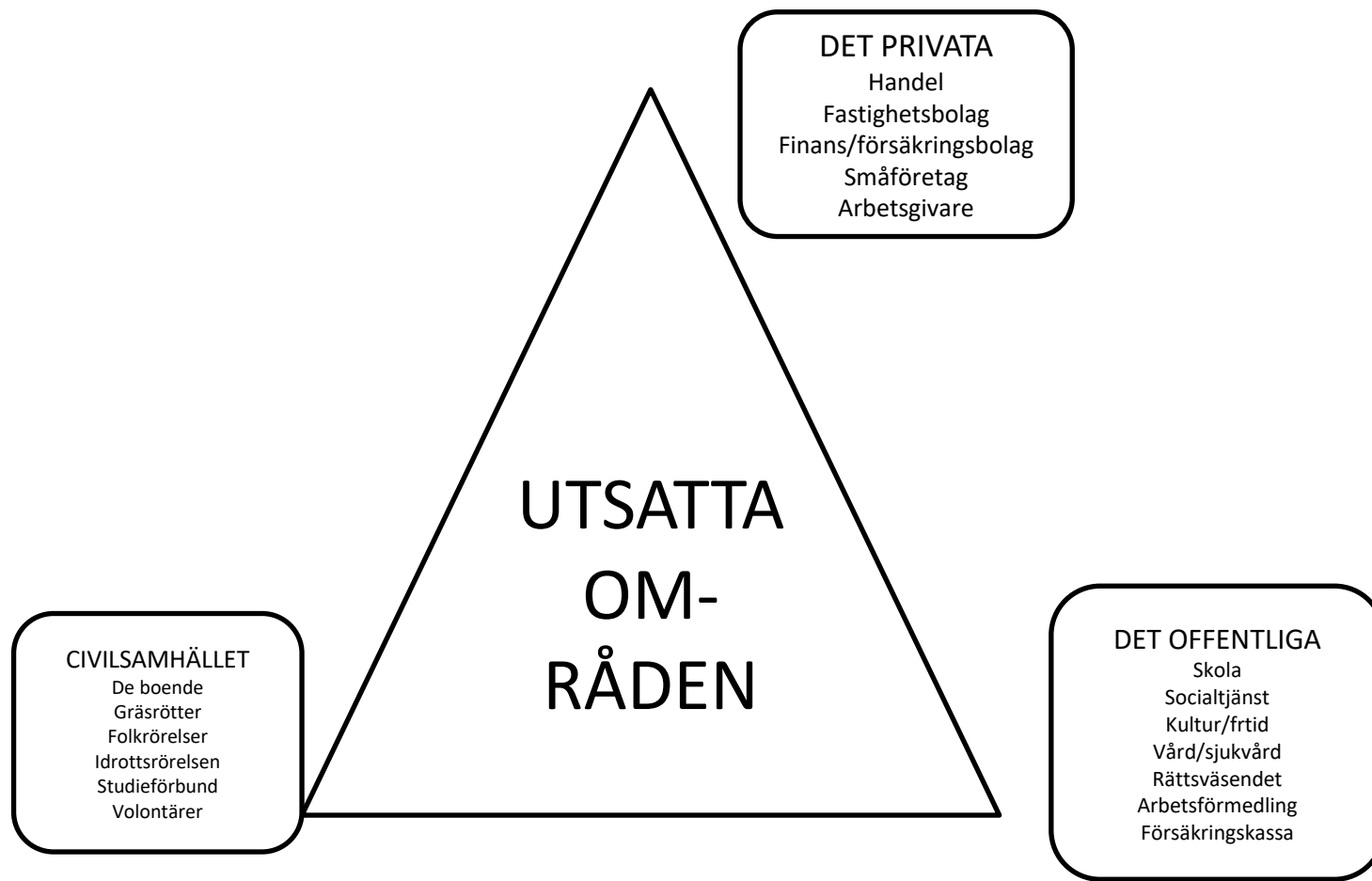
 KOMPETENS
 INSIKT

 SAMVERKAN
 FÖRANKRING
 LEGITIMITET

STRUKTUR
STRATEGISKT
 Jordmånen
 Proaktivt
 Analysera – förebygga
 Innan – lån siktigt - uthålligt

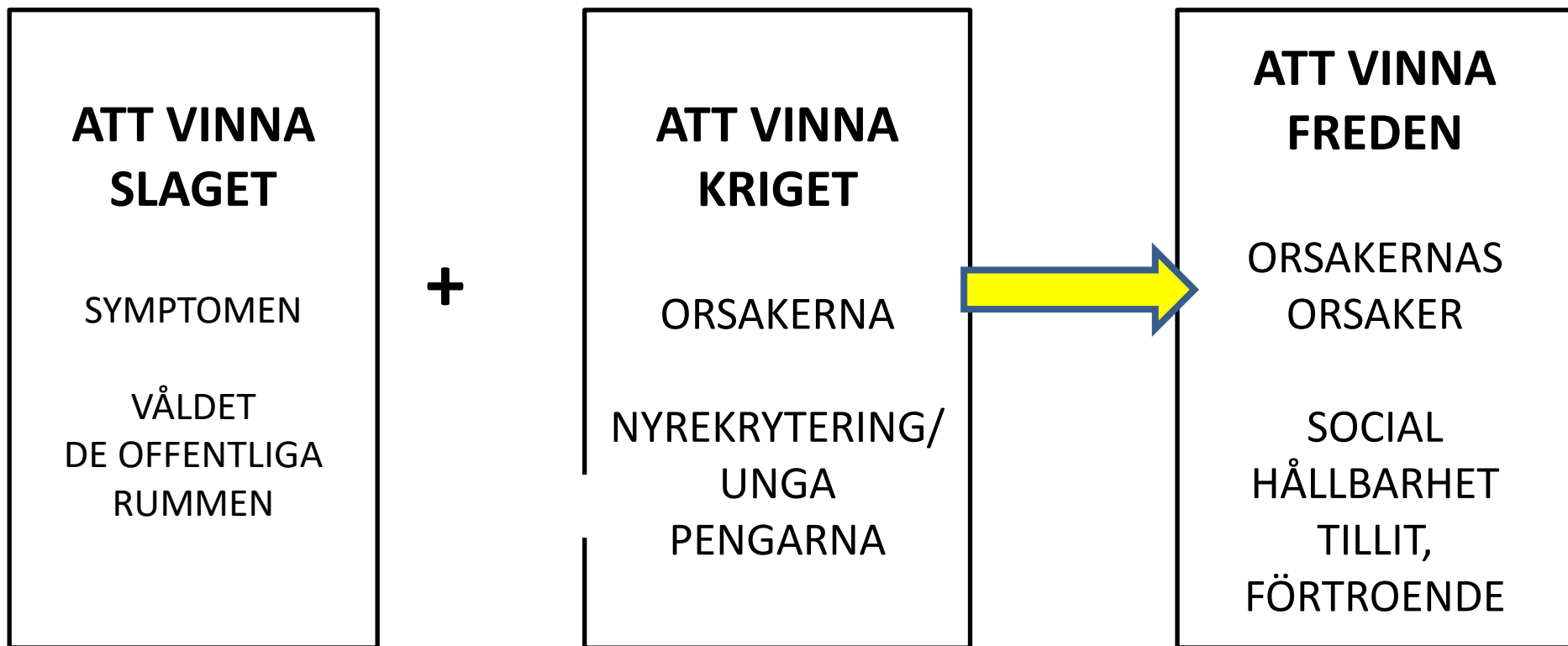

Den nödvändiga triangeln

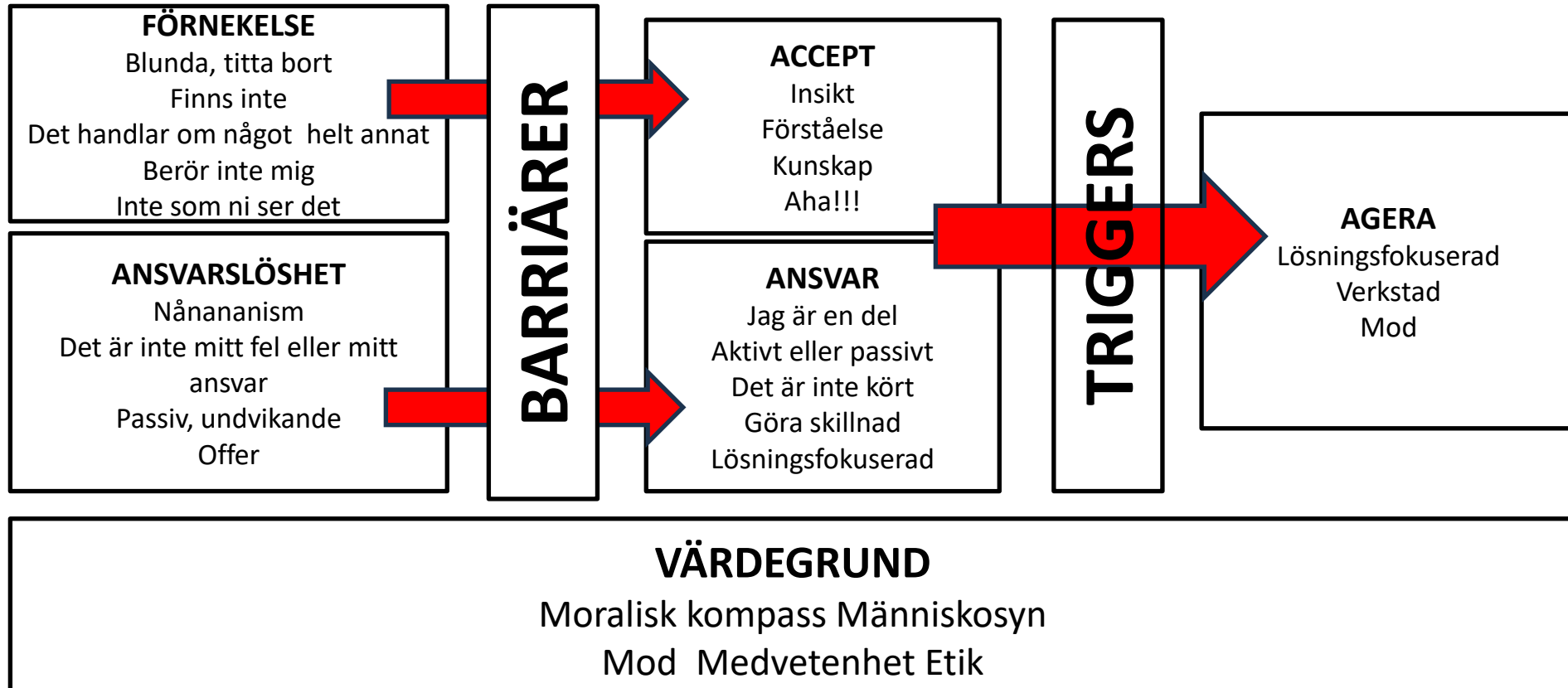

ATT VINNAFREDEN I ORTEN

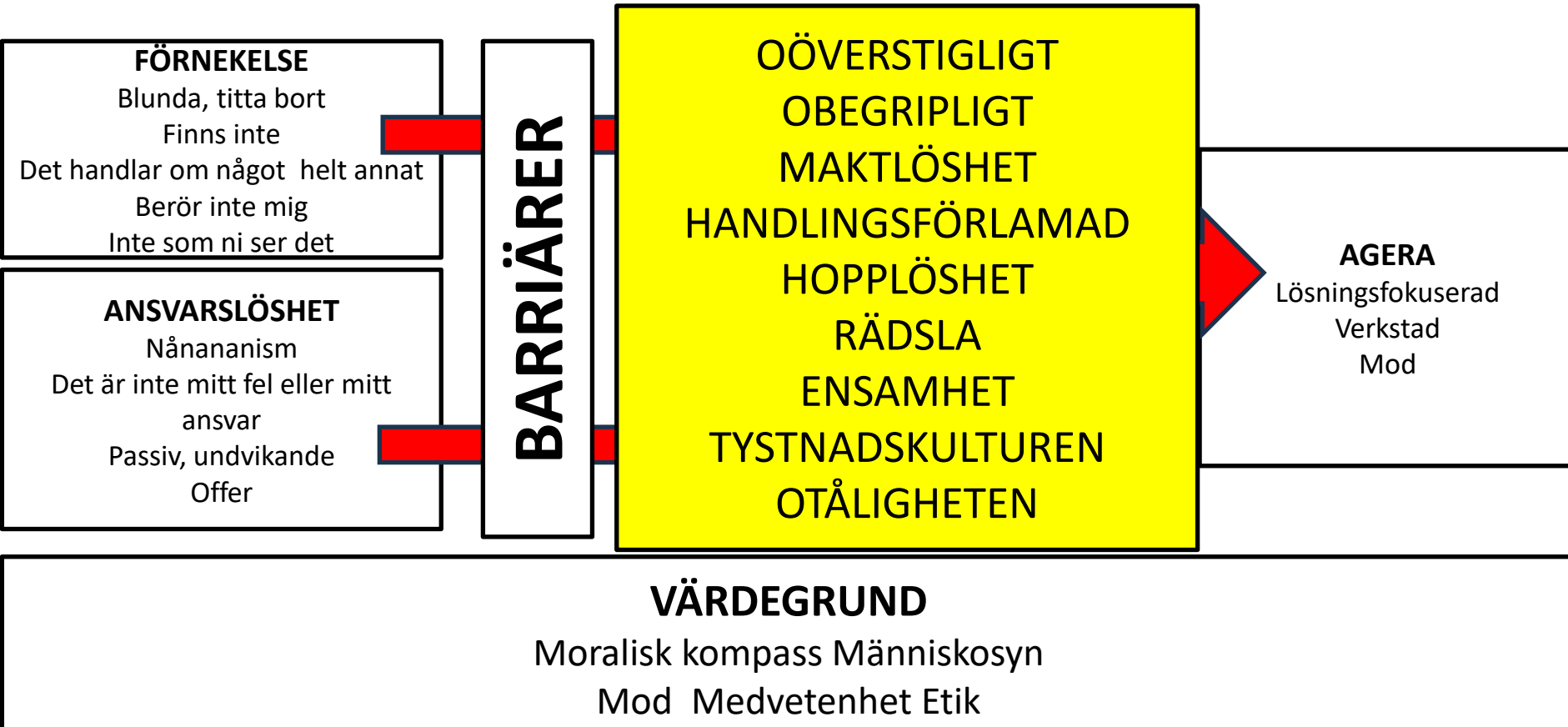
tre tidsperspektiv på samma gång

Medborgarens val – alla kan göra något

Medborgarens val – alla kan göra något

Medborgarens val – alla kan göra något

UTLÖSANDE HÄNDELSE
INSIKTSGENOMBROTT
PARTNERSKAP
NÅGON TAR LEDNINGEN
ROLLMODELLER
INSPIRATIONSKÄLLOR
STRUKTUR
SAMMANHANG

ACCEPT

Insikt
Förståelse
Kunskap
Aha!!!

ANSVAR

Jag är en del
Aktivt eller passivt
Det är inte kört
Göra skillnad
Lösningfokuserad

TRIGGERS

AGERA

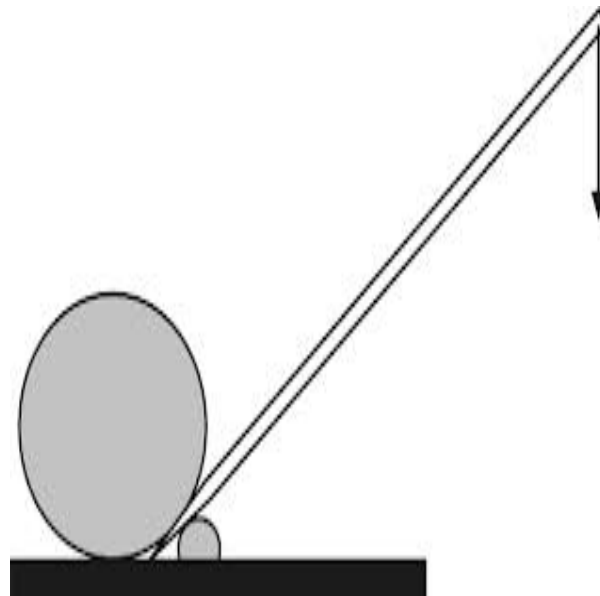
Lösningfokuserad
Verkstad
Mod

VÄRDEGRUND

Moralisk kompass Människosyn
Mod Medvetenhet Etik

HOVSJÖ

Var får vi störst
hävstångseffekt?

Hovsjö sommar är inte ett sommarjobb det är något mer...

- Ungdomarna är en hävstång i området och inför framtidens utanförskap
- Stoltheten
- Tryggheten
- Relationerna
- Delaktigheten

Att bygga ett socialt kapital – Hovsjö sommar

- Filosofi; man förstör inte det man själv byggt
- Grundidé; bli delaktig och ta ansvar
- Redskap; sommarjobb på riktigt
- Värdegrund; egenmakt & KASAM
- Ledarskap; unga leder unga
- Nya rollmodeller (Fryshusfilosofin???)
- Att bygga socialt kapital
 - Tillit
 - Relationer
 - Mellan unga och mellan unga och äldre samt mellan unga och det offentliga
- Målgrupp
 - Primärt; $6 \cdot 70 = 420$ unga
 - Sekundärt deras vidgade familjer = $420 \cdot 8 = 3.200$ dvs mer än 50% av de boende

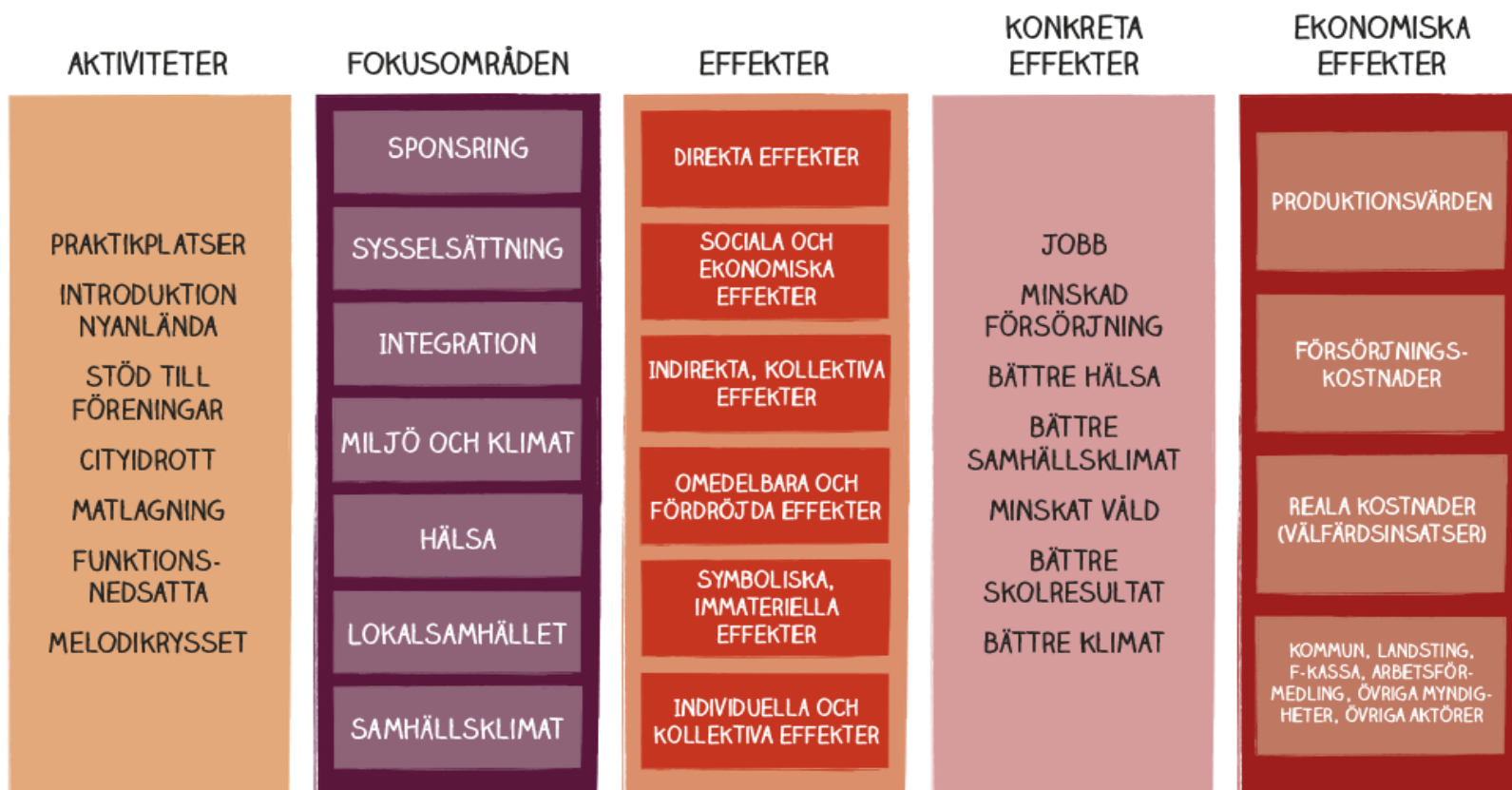
JÄRVA I SAMVERKAN

mötesplatser och samverkan i
civilsamhället

FINANSIÄRENS BETYDELSE

- Mycket pengar – men göra vad
 - Professionalisering
 - Fokusering
 - Kritisk massa
 - Koncentration
- Principer
 - Mötesplatser
 - Krav på samverkan och transparens
 - Ömsesidigt lärande
 - Behovsanalys
 - Kraftsamling och fokusering
 - Kvalitetssäkring
 - Finansiella smörjmedel - samfinansiering

Handlarens samhällspåverkan

Tabell: Det samhällsekonomiska värdet av att förkorta introduktionstiden för tio nyanlända med fem år fördelat på år och aktörer.

Netto allt	1	2	3	4	5
Arbetsförmedling	9 405	18 448	27 144	35 505	43 544
Försäkringskassa	5 850	11 475	16 884	22 084	27 085
Kommun	1 104 135	2 165 803	3 186 638	4 168 210	5 112 029
Landsting	55 875	109 601	161 261	210 933	258 695
Rättsväsende	11 400	22 362	32 901	43 036	52 781
Övriga	14 100	27 658	40 694	53 229	65 282
Produktionsvärde	4 200 000	8 238 462	12 121 598	15 855 382	19 445 560
Summa	5 400 765	10 593 808	15 587 119	20 388 380	25 004 976